

Kompleks nekdanje sladkorne rafinerije (kompleks Rikard Benčič) na Reki.

Simpozij se je izkazal kot dobra priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj različnih strokovnjakov in študentov iz treh držav na področju reševanja industrijske arhitekture. Organizatorji, študentje 4. letnika umetnostne zgodovine, so vložili veliko truda in energije za uspešno pripravljen simpozij tako po vsebinski kot tudi organizacijski plati. Sama organizacija in izvedba simpozija nista nič zaostajali za podobnimi simpoziji uveljavljenih znanstvenih institucij in združenj. Projekt so podprli tudi profesorji Filozofske fakultete na Reki in s tem pokazali podporo tovrstnim srečanjem. Med udeleženci se je pokazala visoka stopnja kritičnosti in želja po iskanju konstruktivnih rešitev za posamezne spomenike. Vsi udeleženci smo se soglasno strinjali, da je potrebno nadaljevati s takšnimi srečanja tudi v bodoče. Tako hrvaški kot tudi bosansko-hercegovski kolegi so izrazili željo, da bi naslednje srečanje potekalo v Sloveniji v organizaciji slovenskih študentov umetnostne zgodovine.

OCENE RECENSIONI REVIEWS

*Frančiška Trobevšek Drobna: O RAZNOLIKOSTI
IN SPREMINJANJU JEZIKOV.*

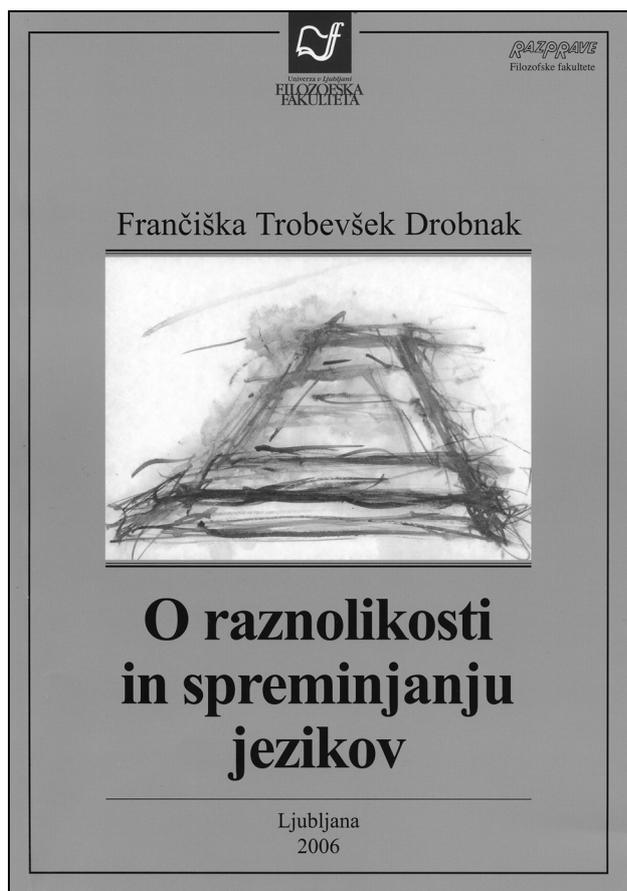
Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete, 2006, 115 str.

Da so si jeziki med sabo različni, je človek najverjetneje spoznal že takrat, ko je prvič srečal ljudi, s katerimi se ni mogel sporazumeti v jezikih, ki jih je poznal. Vse odtlej je iskal vzroke, ki bi mu pomagali pojasniti raznolikost svetovnih jezikov. To (za)čudenje še ni prenehalo, rezultat česar je tudi najnovejšo delo Frančiške Trobevšek Drobna, doktorice jezikoslovja na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer poučuje angleško historično slovnico, primerjalno germansko jezikoslovje, uvod v splošno jezikoslovje in sociolingvistiko.

Ta "razprava", ki je sicer v prvi vrsti namenjena predvsem študentom jezikoslovnih ved (bolj ko ne kakega začetnega letnika, če ne semestra ali celo meseca), pa si za svojo ciljno publiko jemlje tudi "druge bralce, ki želijo razširiti védenje o jezikih sveta". Ti bodo zaradi "preglednega načina" in "preprostega" (predvsem netujega) jezika nad njo gotovo navdušeni, saj predstavlja dopolnitev "osnovne strokovne literature o jeziku in jezikih v slovenščini", kakor ocenjuje tudi recenzent dr. Janez Orešnik.

Tridelno zgradbo glavnega besedila dopolnjuje kratki uvod – nekakšen sprehod skozi zgodovino ukvarjanja z jezikovno raznolikostjo, na koncu pa ga poleg literature zokrožuje pregled jezikov po državah in abecedni seznam jezikov in njihovih družin. V prvem delu avtorica najprej kratko predstavi tri metode ugotavljanja sorodnosti med jeziki, sledi pa predstavitev in genealoška razvrstitev svetovnih jezikov. V primerjavi z Južničem, ki je v slovenščini jezike tako predstavil in razvrstil leta 1983 v svoji Lingvistični antropologiji, 24 let kasneje lahko pozdravimo predvsem tisti drobni tisk, ki naj bi ga "bralec lahko preskočil", kakor lahko preberemo v Predgovoru. Kako le, ko gre vendar za najzanimivejše dele besedila, ki sicer enciklopedični opis jezikov vsaj nekoliko posebijo!

Vsekakor je pohvalno, da je avtorica svetovnim jezikom poiskala slovenske ustreznice. Ta trud bi si v strokovni javnosti zaslužil vsaj nekakšen odmev, če ne celo kritične razprave, ki bi pripomogla h kvalitetnemu, predvsem pa natančnemu slovenjenju imen svetovnih jezikov. Na ta način bi lahko strokovnjaki, ki se ukvarjajo s področji, kjer govorijo jezike, katerih slovensko ustreznico iščemo, lahko predstavili svoje dileme glede slovenjenja njihovih imen. Povedali bi tudi, da se v Južni Ameriki govori jezike gvaraní in ajmará, ki ju avtorica nehote sloveni nekoliko nenatančno, namreč kot gvaranščina in ajmarščina, saj ne upošteva, da imata oba jezika naglašen zadnji zlog besede.

Drugi del se od prikazovanja sorodstvenih zvez med jeziki preusmeri na jezikovno tipologijo in jezikovne univerzalije med jeziki, in sicer na področju glasoslovja in oblikoskladnje. To je del, ki zahteva že nekoliko bolj pozornega bralca, z vsaj osnovnim (srednješolskim) poznavanjem slovnične terminologije (kaj je povedek, na primer). Posebno podpoglavje je posvečeno tudi pidžinom in kreolščinam. Pidžin, za katerega lahko poenostavljeno rečemo, da je jezik, ki se je razvil ob stiku dveh ali več jezikov in so ga uporabljali kot sredstvo osnovnega sporazumevanja, največkrat v kolonijah, ima le preprosto strukturo. Ta se sčasoma – če ne izumre – razvije in obogati. Ko pidžin postane materni jezik neke skupnosti, ga imenujemo kreolščina.

V tretjem delu avtorica upraviči drugi del naslova – o spreminjanju jezikov. Kako in zakaj se jeziki spreminjajo? Kako se spreminja besedišče, kako pomen, kakšne spremembe se dogajajo na področju skladnje in oblikoslovja. Kdor pozna angleški jezik, bo tukaj med drugim izvedel, zakaj angleščina za izražanje prihodnosti uporablja pomožni glagol *will*, ljubitelji cvička pa, da je bila beseda naprej le "oznaka za skisano vino".

Če nam do sedaj karkoli v zvezi z jeziki ni bilo jasno, se bo ob prebiranju tega dela razblinil vsaj kak dvom – sistematično obdelana snov, dopolnjena z nazornimi primeri bralca spodbudi, da si želi še več! Po-

glavje – in celotno delo prav tako – pravzaprav ves čas ponuja ravno toliko, da si s seznama literature, nanizana na koncu, znamo poiskati tista dela, za katera se je vredno potruditi tudi v kakem tujem jeziku. Edini namigi, ki na žalost manjkajo, so tisti, ki pripeljejo do izvirnega prispevka avtorice same: čeprav v Predgovoru napoveduje opiranje na "lastno raziskovalno delo", pravzaprav ni jasno, katera spoznanja so rezultat tega "dela". Prav to pa je v prvi vrsti pričakovati od knjige, ki je del uredniškega programa založbe Znanstvenoraziskovalnega inštituta Filozofske fakultete. Ni dvoma, da je delo prijeten in kakovostno izdelan ter podatkov poln uvod v čudenje o jezikovni raznolikosti in spreminjanju jezikov, vendar pa bi mu (in zainteresiranim bralcem prav tako) skoraj bolj koristilo, če bi ga pod svoje okrilje vzela katera od slovenskih komercialnih založb.

Ana Tominc

Todor Kuljić: KULTURA SEĆANJA. TEORIJSKA OBJAŠNENJA UPOTREBE PROŠLOSTI NA ZAPADNOM BALKANU (Memory Culture. Theoretical Explanations of the Use of the Past in the West Balkans). Beograd, Čigoja štampa, 2006, 355 pp.

The central research problem of the most recent study by T. Kuljić (books: *Fascism – A Sociological-historical Study* /1978, 1987/, *Theories on Totalitarianism* /1983/, *Bureaucracy and cadre's administration* /1989/, *Forms of Personal Power* /1994/, *Tito – A Sociological-historical Study* /1998, 2005/, *Mastering the Past. Causes and Ways of Changing the Image of the History at the End of the 20th Century* /2002/) is the memory culture in the West Balkans. In this book the memory culture has an ambiguous meaning: (1) as an inter-branches scientific discipline which studies interpretations and explanations of different forms of preserving and distorting the past, (2) as a summarized conception used to mark overall non-scientific public uses of the past. Accordingly, (1) the chief memory theories (constructivism, ideology critique, symbolism and hermeneutics) were discussed and their cognitive value was assessed; (2) various forms of public distortion and use of the past were presented, especially those in the newly-born countries in the West Balkans. The book is divided into three parts. In the first part the history of the memory culture and development of organized memory from the ancient until the modern times are reviewed. Various sorts of time, evolution of conception of time and forms of ideologizing of time are underlined.

The second and the longest part author, reviews memory theories. Considering that the past is a very usable and active content, not only that the ways of using